

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

FØROYSKT-VESTURLENSKT STAVRAÐ

At summir tingmenn nú halda, at Føroya Løgting skal gera av lagnuna hjá teimum fimm forfjónaðu stavum í føroyska stavraðnum er gott dømi um, hvussu avsporað føroyska málkjakið er.

Lærd og leik eru í opnum stríði – sum hesaferð birtist av, at løgtingsins vilji í 2009 var, at teir forfjónaðu stavirnir úr latínska alfabetinum – sum eisini eru í danska abc'num – skulu vera parutr av føroyska stavraðnum. Men tað vil Málráðið ikki. Har fall dómurin í fjør.

Tú freistast at halda, at tað liggur eitt politiskt motiv aftanfyri. Tí summi okkara eru so bangin fyri tí danska. Óttin er mangan so stóur,

at fólk halda, at um okkurt orð líkist donskum, so er tað ikki føroyskt. Onnur halda tað eisini vera politiskt motiverað hjá øðrum, at vit skulu hava c, q, w, x og y inn í føroyska stavraðið. Málráðið sigur seg eisini góðtaka, at vit nýta hesar stavar, teir skulu bara ikki inn í stavraðið.

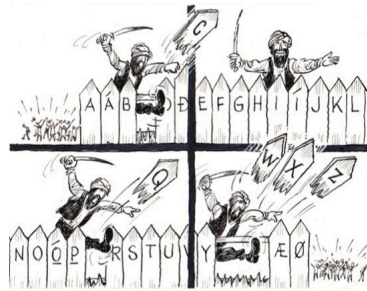
Men øll okkara málkønu eru tó ikki á einum máli. Ein minnluti í málráðnum heldur uppá, at vit eiga at varðveita forfjónaðu stavirnar í stavraðnum. Og tá tey siga »varðveita«, so er tað tí, at teir longu eru har sambært Føroysku orðabókini, sum eisini verður nevnd »Móður-málsorðabókin«.

Tey sum eru ímóti forfjónaðu

stavunum siga mangan um hini, at tey vilja hava »danska abc'íð við føroyskum ískoyti«.

Hoyrist einum nationalistiskur undirtóni her? Er tað veruliga tað »danska abc'íð«, sum hesi fólkini vilja hava? Um so var, so høvdu tey helst eisini vilja hava serdanska stavin »å«, men tað hevur eingin nevnt. Men hesin stavur verður ongantíð nýttur í føroyskum – uttan so, at vit skriva donsk sernøvn.

Jeffrei Henriksen, sum alt sítt lív hevur fingist við undirvísing í føroyskum – og sum altíð hevur verið tjóðskaparmaður um ein háls, er sannførdur um, at vit eiga at hýsa latínsku stavunum í okkara føroyska

stavrað. Hann nevndi stavraðið eitt »føroyskt-vesturlenskt stavrað«.

Hann lærði børnini tað uttanat við at syngja tað við lagnum til »Vilt

tú, vilt tú«. Roynið sjálvi:

A Á B C D E F G H I J K L M N
O Ó P Q R S T U Ú V W X Y Z Æ Ø

Hann helt enntá, at danska »å« og íslenska »þ« kundu setast aftast eftir tørv.

Tað er óheppið at gera slíkt málkjak til løgtingslóg. Tí áttu Henrik Old og hinir anti-puristarnir í Løgtinginum at bloytt uppskotið til eina samtykt, sum heitti á Málráðið um at viðgera stavraðið av nýggjum – og um at lata snúsfornuftið ráða.

➤ **Nýtið vit og skil heldur enn løgtingslóg um stavrað**

Kári P. átti heldur at fyrireikað 100 ára haldið

12. mai næsta ár eru 100 ár liðin, síðani Sjálvstýrisflokkurin seinast fekk mann valdan á Fólking

Edward Mitens

Kári P. Højgaard

Av tí at Kári P. Højgaard og Gamla Sjálvstýri ongan kjans hava at koma á Fólking, hevur hann lagt uppskot fram á ting um at taka av fólkingsumboðina. Seinasti fólkingismaður floksins var Edward Mitens – og seinast Gamla Sjálvstýrið vann fólkingssvalið var fyri 99 árum síðani

seinna ferðin tá tann 25 ára gamli sakførarin, Edward Mitens, varð valdur í 1915.

Tað eru soleiðis 99 ár síðani, at flokkurin seinast var umboðaður á danatingi, so tað er ei at undrast á, at Kári P. Højgaard nú trekkir í neyðbremsuna:

Hví skulu javnaðarmenn, sambandsmenn, fólkafloksmenn og tjóðveldismenn upp á skift sleppa hygga sær við promot og prakt í Fólka-

tinginum og hjá drotningini øllum, sum har til hoyrir?

Tað líkist púra ongum, tá sjálvstýrismenn ongan kjans hava.

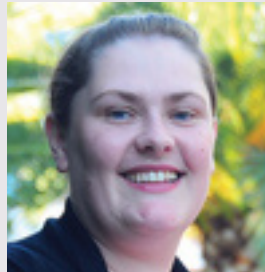
»Kanska um 100 ár«, var tað onkur sum segði...

Kári átti heldur at fyrireikað 100 ára haldið fyri, at Sjálvstýrisflokkurin seinast fekk umboð valt á Fólking, tí tað klárar so eingin annar politiskur flokkurin í Føroyum at feira!

➤ **Spæla framvegis fólk í húsi**

JÓGVAN SUNDSTEIN
TÍÐARGREIN S11

➤ **Snork snork snork**

EYÐGERÐ KRUSE
EYGAMÁLÍÐ S10

Janus letur upp gallarí í Havn

Í dag, fríggjadagin letur Janus á Húsagarði upp nýtt gallarí í Jansstovugøtu 10 í Havn. Opið verður frá 16 til 19 við málningum og plakatum, t-shirts, postkortum og bókum, sum listamaðurin hevur málað og teknað.

Listamaðurin er føddur í Havn 13. desember 1975. Hann er ólærdur listamaður, men hevur teknað síðan hann var smádrongur.

Janus hevur havt hópin av listaframsýningum runt í Føroyum, Íslandi og Danmark. Hann hevur eisini teknað fleiri bókur, plakatur, lýsingar, fløguhúsar, og hann hevur teknað í barnasjónvarpi og undirvíst í

tekning í Norðurlandahúsinum og í skúlum runt um í Føroyum.

Í 2012 gekk Janus fyra mánaðir í listaháskúlanum í Holbæk í Danmark. Hann fekk Barnabókaheiðursløn Tórshavnar býráðs í 2010 og Gávugóðs úr Grunni Thorvalds Poulsen av Steinum í 2013.

Gallaríið fer at hava opið hvønn fríggjadag frá klokkan 11 til 17, og í summar er ætlanin at hava opið hvønn dag.

– Øll eru hjartaliga vælkommin til ferniseringina, har Uni Debes fer at spæla nøkur lög, siga tey, sum standa aftan fyri framsýningina hjá Janus á Húsagarði.

Sosialurin

Tel. 341800
www.sosialurin.fo

Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Útgevart: Sp/f Sosialurin

Uppseting: Sosialurin
Prent: Prentmiðstöðin
Avgreiðsla: mán - frí
kl. 08.00 - 16.00

Tíðindaleiðari
Jón Brian Hvidtfeldt
jonbrian@sosialurin.fo

Marknaðardeild
lysing@sosialurin.fo